

TAPAHTUMATEOLLISUUS ry.

**Centre for Collaborative
Research CCR**

Tapahtumateollisuuden Toimialatutkimus

05.12.2024

Frans Björkroth

Turun Yliopiston Kauppakorkeakoulu

Johdanto

Tämän tutkimuksen päätavoitteena on analysoida tapahtuma-alan kehitystä Suomessa vuosina 2018–2023 ja keskittyä mahdollisimman suoraan tapahtumaliiketoimintaan. Erityistä huomiota kiinnitetään pandemian jälkeiseen elpymiseen vuosina 2022–2023.

Tapahtuma-ala on yksi Suomen palvelusektorin tärkeimmistä osista ja kattaa laajan kirjon erilaisia tilaisuuksia. Tämä monipuolinen toiminta-alue tekee siitä keskeisen vaikuttajan niin taloudellisesti kuin sosiaalisesti, edistäen kulttuurista ja yhteiskunnallista vuorovaikutusta samalla vahvistaen paikallista ja kansallista taloutta. Tapahtumateollisuuden tuoma elinvoima ja tarjonta vahvistaa alueiden houkuttelevuutta niin kotimaisille kuin kansainvälisille vierailijoille.

COVID-19-pandemia vaikutti tapahtuma alaan erityisen raskaasti, ja vuosina 2020–2021 monet tapahtumat jouduttiin peruuttamaan tai siirtämään. Tämä johti taloudellisiin menetyksiin ja merkittäviin työllisyysvaikutuksiin. Vuoden 2022 aikana ala toipui ja kysyntä tapahtumille oli suuri. Vuonna 2023 tapahtuma-ala oli vieläkin nousussa, vaikka haasteita on edelleen mm. inflaation ja taloudellisen epävarmuuden osalta.

Metodologia

Tutkimuksessa käytettiin toimijoiden tunnistamiseen Vainu- ja Orbis-yritystietokantoja, lipunvälitysyhtiön asiakasrekisteriä sekä aiempaa Turun yliopiston koostamaa toimijalistausta.

Vainun AI-pohjainen työkalu identifioi yrityksiä erinäisten signaalien perusteella, kuten esimerkiksi analysoimalla yritysten kotisivuja, ja luokittelee ne tämän jälkeen yhteen tai useampaan eri kustomoituun toimialaluokkaan. Tämä toimialarajaus mahdollistaa keskittymisen suoraan tapahtumaliitännäisiin toimijoihin.

Tässä tutkimuksessa käytetyt kustomoidut toimialaluokitukset olivat seuraavat: *Events, Event Management, Professional Events and Conference Organizers* ja *Event Promotion*.

Vainun tuottama lista yhdistettiin Turun yliopiston aiemmin kokoamaan toimijalistaan, ja lopullinen yhdistetty lista käytiin läpi manuaalisesti epäolennaisten toimijoiden poistamiseksi.

Toimijoiden lukumäärä tutkimuksessa on **3 609**. Näistä toimijoista 210:ltä puuttui taloustiedot kokonaan, mutta niistä oli saatavilla joitain yksittäisiä henkilötietoja.

Talous ja henkilötietojen analysointiin valitsimme Moodyn tarjoaman Orbis-tietokannan, koska se tarjosi tarkempia ja kattavampia talous- ja henkilötietoja. Tämä mahdollisti luotettavien ja kokonaisvaltaisempien tietojen saamisen analyysia varten.

Metodologia

Aineistosta havaittiin, että alle 60 000 euron liikevaihdon yrityksiltä puuttui henkilöstötietoja tietyiltä vuosilta. Ennen analyysia nämä puutteet täydennettiin seuraavalla kahden vaiheen menetelmällä:

Manuaalinen täydentäminen: Puuttuvat tiedot pyrittiin täydentämään manuaalisesti käyttämällä julkisia lähteitä, kuten Finder.fi-sivustoa.

Forward-backward fill -menetelmä: Jäljelle jääneet puutteet täydennettiin käyttämällä forward-backward fill -menetelmää, jossa puuttuva henkilöstötiedot täytettiin joko edellisen tai seuraavan vuoden tiedoilla, mikäli kyseiseltä vuodelta ei ollut dataa, mutta liikevaihtoa oli raportoitu.

Tämä menetelmä vähensi puuttuvan datan vaikutusta ja mahdollisti kattavamman analyysin vuosittaisista kehityksistä, mutta saattoi osittain tasoittaa COVID-19-pandemian aiheuttamia äkillisiä henkilöstömuutoksia.

Indeksoidussa liikevaihdon kehityksessä liikevaihdot on muunnettu vuoden 2018 arvoihin inflaation vaikutuksen poistamiseksi, jotta luvut olisivat vertailukelpoisia. Tätä varten käytettiin Euroopan keskuspankin inflaatiokertoimia ja Eurostatin inflaatiotilastoja. Vuotta 2018 käytettiin vertailuvuotena, koska se oli tutkimuksen lähtöpiste, mikä mahdollistaa taloudellisen kehityksen seuraamisen ilman hintatason nousun vaikutusta.

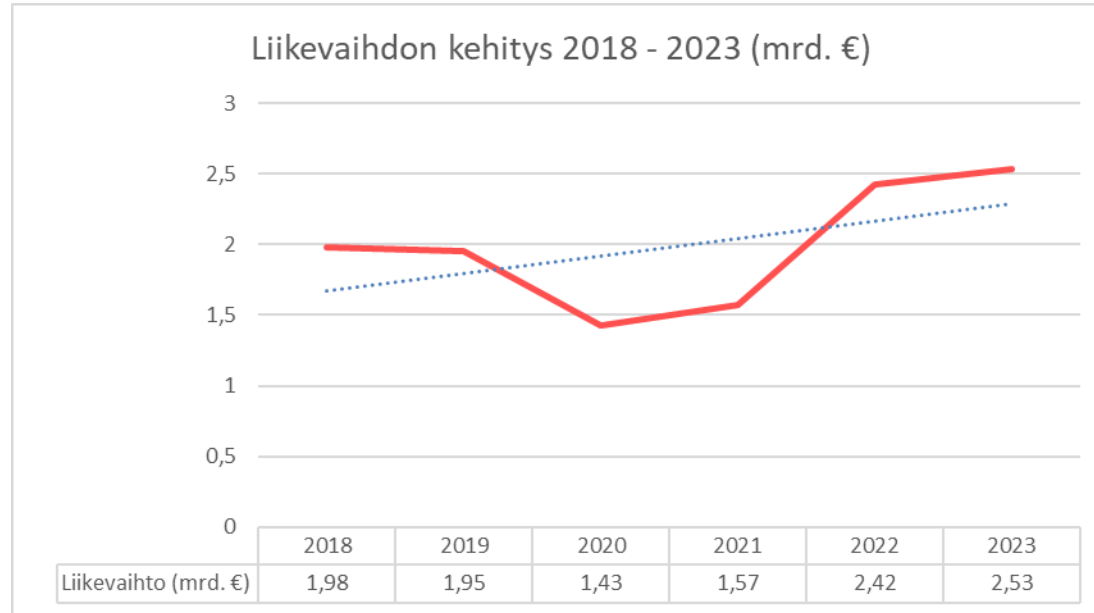
Metodologiset rajoitukset

Laajemmissa tapahtuma-alaa koskevissa tutkimuksissa on usein tarkasteltu koko ekosysteemiä, johon kuuluu sekä ydintoimijoita että välillisesti alaa tukevia yrityksiä. Esimerkiksi VTT tilannekuvan mukaan toimijoita tapahtuma-alalla on yli 100 000, kun huomioidaan myös alalla satunnaisesti tai projektikohtaisesti liiketoimintaa harjoittavat toimijat .

Tässä tutkimuksessa keskityttiin tapahtuma-alan ydintoimijoihin, joita tunnistettiin yhteensä 3 609 kappaletta. Näin ollen tutkimuksemme tulokset liittyen tapahtuma-alan liikevaihtoon eivät sisällä samassa mittakaavassa laajempaa tapahtuma-alan ekosysteemiä, joka sisältäisi myös satunnaisia ja projektikohtaisia toimijoita.

Kuten muissakin tapahtuma-alan tutkimuksissa on todettu, toimijoiden tarkka identifiointi tapahtuma-alan toimijoista on erittäin haasteellista, sillä alan rajaukset voivat vaihdella, osa toimijoiden liikevaihdosta saattaa kertyä muusta liiketoiminnasta ja tapahtuma-alalla ei ole omaa toimialaluokitusta. Muun muassa nämä seikat tekevät tarkan ja yhdenmukaisen toimijajoukon määrittämisestä vaikeaa, mikä puolestaan johtaa siihen, että aineistosta ja alan luonteesta johtuen tämänkin tutkimuksen tuloksissa saattaa esiintyä liikkumavaraa ja joitain maakuntakohtaisia puutteita.

Liikevaihdon kehitys

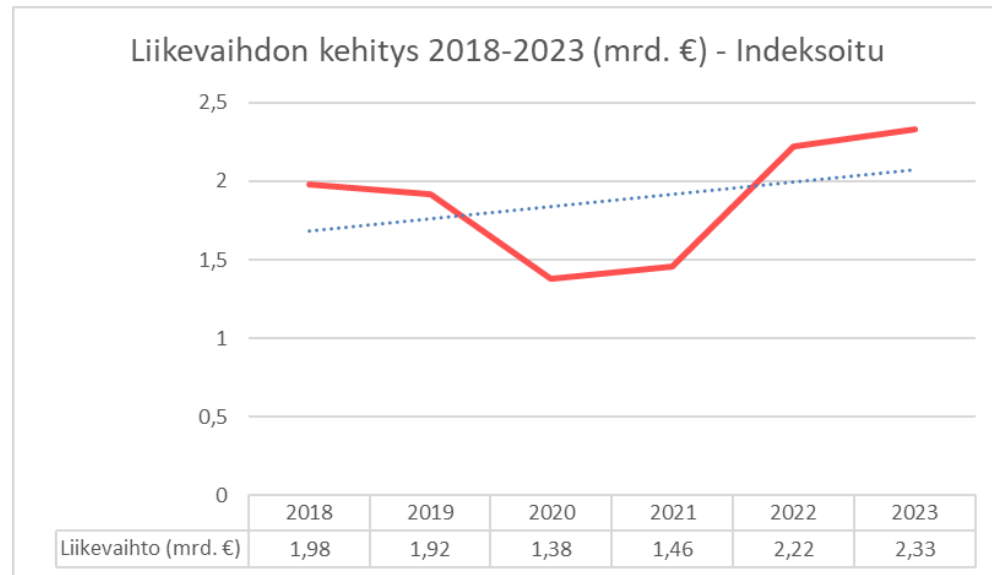
Tapahtuma-alan liikevaihto koki merkittävän pudotuksen COVID-19-pandemian aikana, kun laajat rajoitukset ja tapahtumien peruutukset vaikuttivat voimakkaasti alan toimintaan. Pandemia johti siihen, että monet tapahtumat jouduttiin peruuttamaan tai siirtämään, ja alan yritykset menettivät merkittäviä tulovirtoja.

Vuodet 2022 ja 2023 osoittivat selkeää toipumista, kun rajoitukset oli purettu ja tapahtumien järjestäminen palasi normaaleihin olosuhteisiin. Vuonna 2022 alan liikevaihto nousi 2,42 miljardiin euroon, ylittäen pandemiaa edeltävän tason (2019: 1,95 miljardia euroa). Tämä osoittaa, että alan taloudellinen toiminta oli elpynyt merkittävästi, vaikka epävarmuustekijöitä oli edelleen läsnä, erityisesti liittyen kuluttajien varovaisuuteen ja muuttuneisiin tapahtumatottumuksiin. Vuoden 2022 liikevaihto viittaa myös siihen, että kysyntä tapahtumille oli suurta liki kaksi vuotta kestäneiden rajoitusten purkauduttua.

Vuonna 2023 liikevaihto kasvoi edelleen, saavuttaen 2,53 miljardia euroa. Tämä tarkoittaa, että tapahtuma-alan kasvu on ollut merkittävää, liikevaihdon noustessa n. 28 % viimeisen viiden vuoden aikana. Tämä vuorostaan osoittaa, että tapahtuma-ala on jatkanut vahvistumistaan pandemian jälkeen ja pystynyt sopeutumaan muuttuvaan toimintaympäristöön. Vaikka inflaatio ja talouden yleinen epävarmuus ovat saattaneet vaikuttaa kustannusrakenteisiin, korkea liikevaihto kertoo tapahtumien kysynnän noususta.

Liikevaihdon kehitys

Inflaatiokorjattuna vuoden 2022 liikevaihto oli 2,22 miljardia euroa ja vuoden 2023 liikevaihto 2,33 miljardia euroa. Tämä osoittaa, että taloudellinen kehitys on ollut vahvaa myös inflaation huomioon ottaen, eikä kasvua voida selittää pelkästään euromääräisten lukujen nousulla.

Vaikka inflaation vaikutukset ovat lisänneet kustannuksia, alan liikevaihto on onnistunut säilyttämään kasvusuuntauksensa. Tämä antaa perustellun syyn optimismille, sillä toimiala on sopeutunut ja osoittanut joustavuutta muuttuvassa taloudellisessa ympäristössä.

Liikevaihdon osalta on myös tärkeää huomioida, että tämän tutkimuksen talousluvut perustuvat raportoituun liikevaihtoon alan ydintoimijoiden osalta, eikä tutkimus sisällä samassa mittakaavassa laajemman ekosysteemin tai välillisten toimijoiden vaikutuksia tai arvioita. Näiden osalta kyse on määrällisesti isosta joukosta yrityksiä ja yrittäjiä, joille tapahtuma-ala on yksi liiketoiminta-alue, usein myös satunnaisempi tai projektikohtainen.

Tällaisten toimijoiden rooli on sisällytetty joihinkin aikaisempiin tutkimuksiin ja toimialakatsauksiin (katso esimerkiksi VTT – Luovien alojen tilannekuva (2023)) esimerkiksi kokonaisarviona, mikä selittää eroa toimialan kokonaisvolyyymiä koskevissa tuloksissa. Tapahtuma-alan ydintoimijoiden osalta tämän toimialatutkimuksen tulokset ovat linjassa aikaisempien tutkimusten kanssa.

Jos lähtökohdaksi ottaa joidenkin aikaisempien tutkimusten arviot ydintoimijoiden ulkopuolella olevan liiketoiminnan määrästä, voidaan samoilla periaatteilla arvioida, että tapahtuma-ala kaikkinsa, erilaiset liitännäiset alat ja välilliset vaikutukset huomioiden, ylitti todennäköisesti 2.8 miljardin euron kokonaisliikevaihdon vuonna 2023.

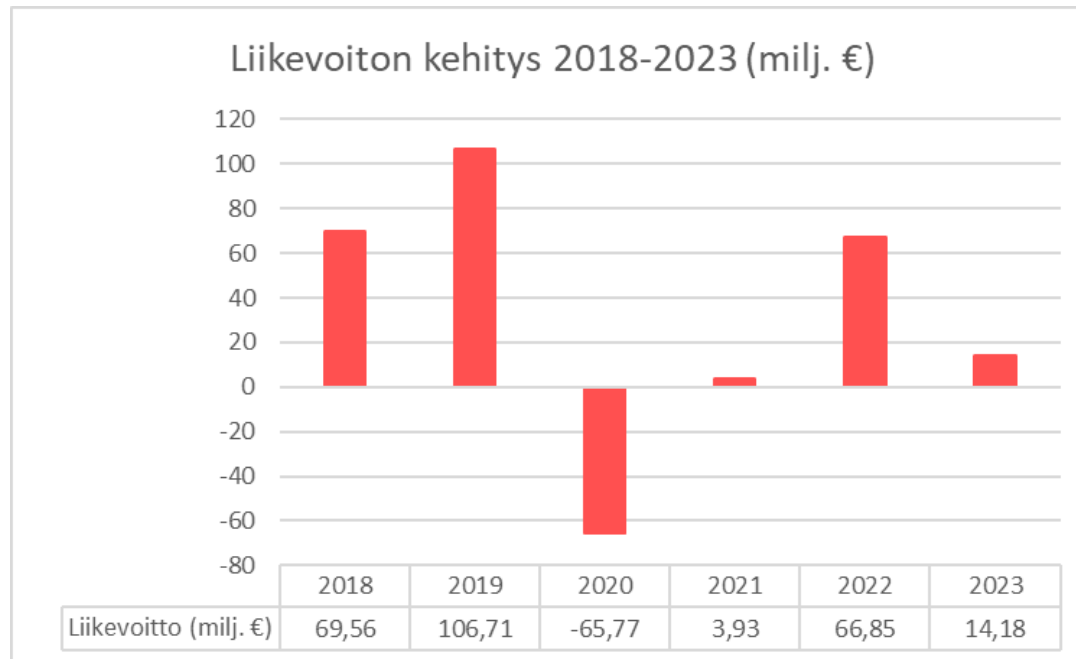
Liikevoiton kehitys

Tapahtuma-alan liikevoitto on vaihdellut merkittävästi pandemian ja sen jälkeisen elpymisvaiheen aikana.

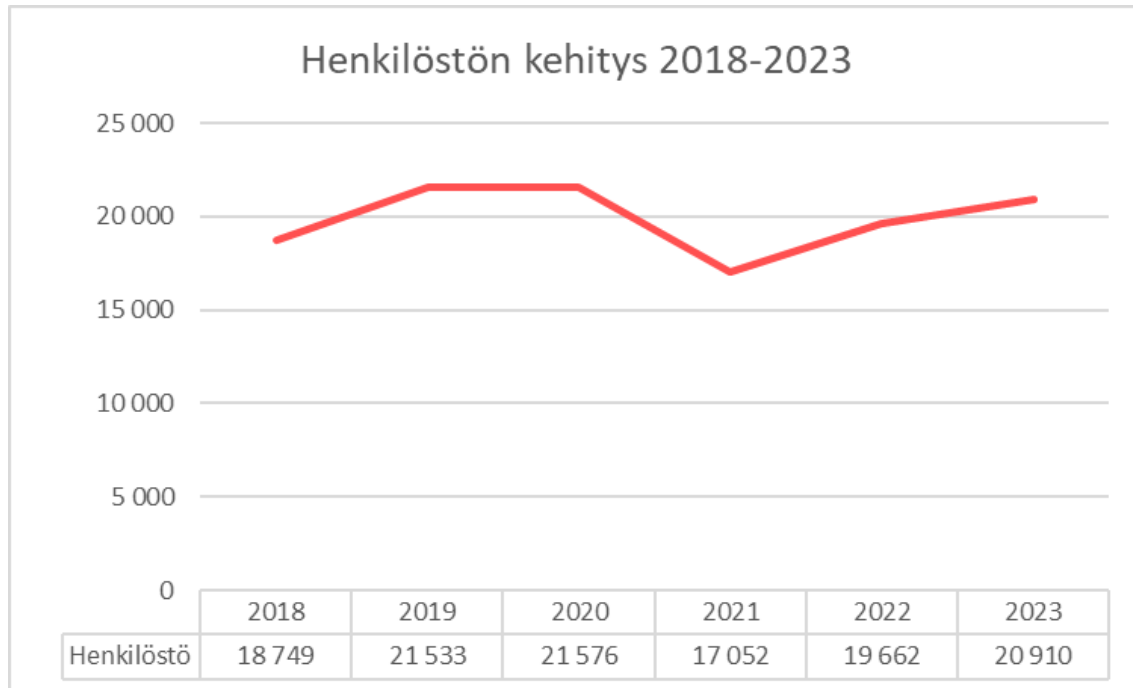
Aineistosta käy ilmi, että useat yritykset (271 kpl), jotka tekivät voittoa vuonna 2022, ovat raportoineet tappiollisen tuloksen vuonna 2023. Tämä kehitys on osaltaan laskenut vuoden 2023 liikevoittoa, sillä monien toimijoiden taloudellinen suorituskyky on heikentynyt. Tämä voi johtua osittain inflaatiosta, kohonneista palkka- ja materiaalikustannuksista sekä kuluttajien varovaisuudesta.

Inflaation kasvavat vaikutukset ovat erityisen merkittäviä tapahtuma-alalla, jossa kustannusten nousu vaikeuttaa kannattavuutta, erityisesti suurten festivaalien ja kansainvälisten tapahtumien osalta. Lisäksi kuluttajien varovaisuus pandemian jälkimainingeissa on lisännyt epävarmuutta, ja tapahtumien ennakkomyynti ei ole palautunut entiselleen, mikä vuorostaan luo lisäriskejä tapahtumajärjestäjille. Tämä on näkynyt erityisesti kesätapahtumissa, joissa vahva ennakkomyynti on perinteisesti ollut taloudellisen onnistumisen edellytys.

Vaikka vuoden 2023 liikevoitto on laskenut, ala on toipunut pandemian aikaisesta tappiollisesta tilanteesta ja osoittanut mukautumiskykyä. Jatkossa alan kannattavuus ja kasvu riippuvat kuitenkin talouden yleisestä kehityksestä, inflaation hallinnasta, sekä kuluttajien luottamuksen palautumisesta tapahtumien ennakkomyyntiin.

Henkilöstön kehitys

Pandemia vaikutti merkittävästi tapahtuma-alan henkilöstömäärään, mutta vaikutukset näkyivät viiveellä. Vuonna 2019 ala oli vakaassa tilassa, ja työntekijämäärä nousi 21 533 henkilöön. Vuonna 2020 henkilöstömäärä pysyi samalla tasolla vuoden 2019 kanssa, sillä yritykset toivoivat tilanteen normalisoituvan nopeasti eivätkä ryhtyneet heti suuriin sopeutustoimiin.

Keväällä 2021, kun rajoitusten jatkuminen oli käynyt ilmeiseksi, alan suuremmat irtisanomiset alkoivat ja henkilöstömäärä laski n. 21 %. Tämä kuvastaa pandemian vakavinta vaikutusta alan työllisyyteen. Vuonna 2022 ala alkoi vähitellen elpyä, ja henkilöstömäärä nousi 19 662 työntekijään. Vuonna 2023 elpyminen jatkui, ja henkilöstömäärä kasvoi edelleen, saavuttaen 20 910 työntekijää

Yhteenveto ja tulevaisuuden näkymät

Tämä tutkimus tarkastelee Suomen tapahtuma-alan kehitystä ja haasteita vuosina 2018–2023, painottaen pandemian jälkeistä aikaa ja sen vaikutuksia alaan. Tärkeimmät havainnot osoittavat, että ala on kokenut merkittävän toipumisen erityisesti liikevaihdon osalta. Vuoden 2022 liikevaihto nousi voimakkaasti, ylittäen pandemiaa edeltävän tason. Vuonna 2023 tapahtuma-ala jatkoi kasvuaan, mutta taloudellinen suorituskyky osoitti merkkejä paineista, joita mm. inflaatio ja taloudellinen epävarmuus toivat mukanaan.

COVID-19-pandemian vaikutukset olivat syviä, ja erityisesti vuonna 2020 tapahtuma-ala koki merkittäviä taloudellisia tappioita, jotka johtivat niin liikevaihdon kuin liikevoiton romahdukseen. Tapahtumien peruuntumiset ja rajoitukset johtivat työntekijämäärien vähenemiseen ja monien yritysten vaikeuksiin.

Tulevaisuuden näkymät tapahtuma-alalla vaikuttavat kuitenkin lupaavilta. Teknologian kehittyminen ja uusien digitaalisten ratkaisujen, kuten esimerkiksi tekoälyn ja data-analytiikan laajempi hyödyntäminen, tarjoavat alan toimijoille mahdollisuuksia liiketoiminnan kasvattamiseen ja kehittämiseen. Lisäksi kansainväliset tapahtumat suuntautuvat edelleen Suomeen, mikä luo kasvupotentiaalia erityisesti suurissa kaupungeissa ja kansainvälisesti merkittävissä kohteissa. Tulevaisuuden kasvu edellyttää kuitenkin tapahtuma-alan toimijoilta sopeutumiskykyä ja ennakoivaa asennetta taloudellisten olosuhteiden ja tukirakenteiden muuttuessa.

Lähteet

- Aki Kangasharju (2020) **Korona-viruksen talousvaikutukset**. Eduskunta. Haettu osoitteesta <https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/JulkaisuMetatieto/Documents/EDK-2020-AK-303588.pdf>
- Annika Liikamaa, Milla Wiren & Thomas Westerholm (2020) **Tapahtumateollisuuden toimialatutkimus 2020**. Turun Yliopisto. Haettu osoitteesta <https://www.utupub.fi/handle/10024/161787>
- Euroopan keskuspankki. **Inflaatiotilastot**. Haettu osoitteesta <https://data.ecb.europa.eu/main-figures/inflation>
- Eurostat. **Inflaatio ja taloudellinen kehitys**. Haettu osoitteesta [Home - Eurostat](#)
- Finder.fi. **Yritystietokanta**. Haettu osoitteesta <https://www.finder.fi>
- Jesse Parviainen. (2023). **Elävä musiikki ja kaupungin elinvoima**. Itä-Suomen yliopisto. Haettu osoitteesta https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/30028/urn_nbn_fi_uef-20230718.pdf
- Kati Kuusisto & Maria Sahlstedt (2021) **Tapahtumateollisuus vuonna 2021 - Toimialaselvitys**. Business Finland. Haettu osoitteesta <https://tapahtumateollisuus.fi/content/uploads/2024/08/Tapahtumateollisuuden-toimialaselvitys-2021-1.pdf>
- Maarit Kinnunen. (2022). **Elävän musiikin toimialatutkimus 2022**. LiveFIN ry. Haettu osoitteesta <https://www.livefin.fi/wp-content/uploads/LiveFIN-toimialatutkimus-2022.pdf>
- Mika Naumanen, Sari Vainikainen & Katri Valkokari (2023). **Tilannekuva luovien alojen ja tapahtuma-alan liiketoiminnasta**. VTT. Haettu osoitteesta <https://mediabank.businessfinland.fi/l/FPSW2HdQQz9p/f/h7Lk>
- Moody's kotisivu. Haettu osoitteesta <https://www.moody's.com/>
- Orbis. **Yritystietokanta**. Haettu osoitteesta <https://orbis.bvdinfo.com/>
- Thomas Westerholm & Annika Liikamaa (2021) **Tapahtumateollisuuden Toimialatutkimus - Tilinpäätösanalyysi vuodesta 2020**. Haettu osoitteesta <https://tapahtumateollisuus.fi/content/uploads/2024/08/Tapahtumateollisuus-toimialan-tilinpaatostutkimus-2020-1.pdf>
- Vainu. **Yritystietokanta ja toimialaluokitukset**. Haettu osoitteesta <https://www.vainu.io>
- Varanka et al. (2022) **COVID-19-kriisin yhteiskunnalliset vaikutukset Suomessa - Keskipitkän aikavälin arvioita**. VALTIONEUVOSTON JULKAISUJA 2022:14. Haettu osoitteesta https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163983/VN_2022_14.pdf

Yhteystiedot

Frans Björkroth, projektitutkija
Turun Yliopisto
Centre for Collaborative Research CCR

frans.bjorkroth@utu.fi